ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (druhého senátu)

14. dubna 2005 *

Ve věci C-157/03,

jejímž předmětem je žaloba pro nesplnění povinnosti na základě článku 226 ES, podaná dne 7. dubna 2003,

Komise Evropských společenství, zastoupená C. O'Reilly a L. Escobarem Guerrerem, jako zmocněnci, s adresou pro účely doručování v Lucemburku,

žalobkyně,

proti

Španělskému království, zastoupenému N. Díaz Abad, jako zmocněnkyní, s adresou pro účely doručování v Lucemburku,

žalovanému,

* Jednací jazyk: španělština.

SOUDNÍ DVŮR (druhý senát),

ve složení C. W. A. Timmermans, předseda senátu, C. Gulmann, J. Makarczyk (zpravodaj), P. Kūris a J. Klučka, soudci,

generální advokátka: C. Stix-Hackl,
vedoucí soudní kanceláře: R. Grass,

s přihlédnutím k písemné části řízení,

po vyslechnutí stanoviska generální advokátky na jednání konaném dne 9. listopadu 2004,

vydává tento

Rozsudek

1 Komise Evropských společenství se svou žalobou domáhá, aby Soudní dvůr určil, že Španělské království tím, že v rozporu s ustanoveními směrnice Rady 68/360/EHS ze dne 15. října 1968 o odstranění omezení pohybu a pobytu pracovníků členských států a jejich rodinných příslušníků uvnitř Společenství (Úř. věst. L 257, s. 13; Zvl. vyd. 05/01, s. 27), směrnice Rady 73/148/EHS ze dne 21. května 1973 o odstranění omezení pohybu a pobytu státních příslušníků členských států uvnitř Společenství v oblasti usazování a pohybu služeb (Úř. věst. L 172, s. 14; Zvl. vyd. 05/01, s. 167) a směrnice Rady 90/365/EHS ze dne 28. června 1990 o právu pobytu

zaměstnaných osob a osob samostatně výdělečně činných po skončení jejich pracovní činnosti (Úř. věst. L 180, s. 28; Zvl. vyd. 20/01, s. 5) ukládá povinnost získat pobytové vízum za účelem vydání povolení k pobytu pro státní příslušníky třetích zemí, kteří jsou rodinnými příslušníky občana Společenství vykonávajícího své právo volného pohybu, a tím, že v rozporu s ustanoveními směrnice Rady 64/221/EHS ze dne 25. února 1964 o koordinaci zvláštních opatření týkajících se pohybu a pobytu cizích státních příslušníků, která byla přijata z důvodů veřejného pořádku, veřejné bezpečnosti nebo veřejného zdraví (Úř. věst. 1964, 56, s. 850; Zvl. vyd. 05/01, s. 11), neuděluje povolení k pobytu co nejdříve a nejpozději do šesti měsíců od podání žádosti o uvedené povolení, nesplnilo povinnosti, které pro něj vyplývají ze Smlouvy o ES.

Právní rámec

Právo Společenství

Ustanovení týkající se vstupu a pobytu

2 Článek 1 směrnice 68/360 stanoví odstranění omezení pohybu a pobytu státních příslušníků členských států a jejich rodinných příslušníků, na které se vztahuje nařízení (EHS) č. 1612/68 ze dne 15. října 1968 o volném pohybu pracovníků uvnitř Společenství (Úř. věst. L 257, s. 2; Zvl. vyd. 05/01, s. 15).

3 Článek 1 směrnice 73/148 stanoví zejména odstranění omezení pohybu a pobytu státních příslušníků členských států, kteří jsou usazeni nebo se chtějí usadit v jiném členském státě, aby zde mohli vykonávat samostatně výdělečnou činnost, nebo kteří chtějí v tomto státě poskytovat služby, jakož i pro jejich manžela nebo manželku bez ohledu na jejich státní občanství.

4 Na základě článku 1 směrnice 90/365 se státní příslušníci členských států, kteří vykonávali činnost jako zaměstnané osoby nebo osoby samostatně výdělečně činné, a jejich rodinní příslušníci mohou ucházet o právo pobytu za podmínky, že jsou příjemci invalidního, předčasného starobního nebo starobního důchodu nebo důchodu z pracovního úrazu nebo nemoci z povolání v dostatečné výši, jež zabrání, aby se stali během svého pobytu břemenem pro systém sociálního zabezpečení hostitelského členského státu, a za podmínky, že mají v uvedeném členském státě uzavřeno nemocenské [zdravotní] pojištění pro všechna rizika.

5 Články 3 a 4 směrnice 68/360 stanoví:

„Článek 3

1. Členské státy přijímají na své území osoby uvedené v článku 1 na základě pouhého předložení platného průkazu totožnosti nebo cestovního pasu.

2. Nesmějí vyžadovat žádná vstupní víza ani [žádné] rovnocenné doklady, s výjimkou od rodinných příslušníků, kteří nemají státní občanství žádného členského státu. Členské státy těmto osobám umožňují, aby potřebná víza získaly.

Článek 4

1. Členské státy přiznávají právo pobytu na svém území osobám uvedeným v článku 1, které mohou předložit doklady uvedené v odstavci 3.

2. Právo pobytu se osvědčuje vydáním dokladu označovaného jako ‚povolení k pobytu pro státního příslušníka členského státu EHS'. Tento doklad musí obsahovat poznámku, že byl vydán na základě nařízení (EHS) č. 1612/68 a na základě předpisů přijatých členskými státy k provedení této směrnice. Znění poznámky je uvedeno v příloze k této směrnici.

3. Pro vydání povolení k pobytu pro státního příslušníka členského státu EHS smějí členské státy požadovat předložení pouze těchto dokladů:

[...]

— od rodinných příslušníků pracovníka:

c) dokladu, na základě kterého vstoupili na jejich území;

d) potvrzení vydaného příslušným orgánem státu původu nebo státu posledního pobytu prokazujícího jejich rodinný vztah;

e) v případech uvedených v čl. 10 odst. 1 a 2 nařízení (EHS) č. 1612/68 dokladu vydaného příslušným orgánem státu původu nebo státu posledního pobytu osvědčujícího, že jsou na pracovníkovi závislí nebo že s ním v této zemi žijí ve společné domácnosti.

4. Rodinnému příslušníku, který není státním příslušníkem žádného členského státu, se vydává doklad o pobytu, jenž má stejnou platnost jako doklad vydaný pracovníkovi, na němž je závislý."

6 Články 3 a 6 směrnice 73/148 stanoví:

„*Článek 3*

1. Členské státy přijímají na své území osoby uvedené v článku 1 na základě pouhého předložení platného průkazu totožnosti nebo cestovního pasu.

2. Nesmějí vyžadovat žádná vstupní víza ani rovnocenné povinnosti, s výjimkou od rodinných příslušníků, kteří nemají státní občanství žádného členského státu. Členské státy poskytnou těmto osobám možnost, aby získaly potřebná víza.

[...]

Článek 6

Členský stát může od žadatele o povolení k pobytu nebo o oprávnění k pobytu požadovat pouze:

a) předložení průkazu totožnosti nebo cestovního pasu, s nímž osoba vstoupila na jeho území;

b) doložení, že patří do jedné z kategorií osob uvedených v článcích 1 a 4."

7 Článek 2 odst. 1 a 2 směrnice 90/365 zní následovně:

„1. Právo pobytu se prokazuje předložením dokladu s názvem ‚povolení k pobytu pro státního příslušníka členského státu EHS', jehož doba platnosti může být omezena na dobu pěti let s možností prodloužení. Členský stát však může, považuje-li to za nezbytné, požadovat prodloužení doby platnosti povolení na konci prvních dvou let pobytu. Nemá-li rodinný příslušník státní příslušnost členského státu, je mu vydán doklad o pobytu se stejnou dobou platnosti, jakou má doklad vydaný státnímu příslušníku, od nějž se odvíjejí jeho práva.

Pro účely vydávání povolení k pobytu nebo dokladu o pobytu může členský stát žadatele žádat pouze o to, aby předložil platný průkaz totožnosti nebo cestovní pas a prokázal, že splňuje podmínky stanovené článkem 1.

2. Články 2 a 3, čl. 6 odst. 1 písm. a) a odst. 2 a článek 9 směrnice 68/360/EHS se použijí obdobně na osoby mající právo pobytu podle této směrnice.

[...]"

8 Podle čl. 5 odst. 1 směrnice 64/221:

„Rozhodnutí, zda vydat, nebo nevydat první povolení k pobytu, musí být přijato co nejdříve a nejpozději do šesti měsíců ode dne podání žádosti.

Zúčastněné osobě je dovoleno dočasně pobývat na území do přijetí rozhodnutí o vydání, nebo nevydání povolení k pobytu."

Vízové předpisy

9 Článek 2 nařízení Rady (ES) č. 539/2001 ze dne 15. března 2001, kterým se stanoví seznam třetích zemí, jejichž státní příslušníci musí mít při překračování vnějších hranic vízum, jakož i seznam třetích zemí, jejichž státní příslušníci jsou od této povinnosti osvobozeni (Úř. věst. L 81, s. 1; Zvl. vyd. 19/04, s. 65), stanoví:

„Pro účely tohoto nařízení se ‚vízem' rozumí oprávnění udělené členským státem nebo rozhodnutí přijaté členským státem, jež je vyžadováno pro vstup na jeho území za účelem:

— zamýšleného pobytu v tomto členském státě nebo ve více členských státech, jehož celková délka nepřekročí tři měsíce,

— průjezdu přes území tohoto členského státu nebo více členských států, kromě tranzitu na letišti."

Vnitrostátní úprava

10 Podle čl. 10 odst. 3 královského výnosu č. 766/1992 ze dne 26. června 1992 o vstupu a pobytu státních občanů členských států Evropského společenství na území Španělska (Real Decreto 766/1992, de 26 junio 1992, sobre entrada y permanencia en España de nacionales de Estatos miembros de las Comunidades Europeas, BOE č. 156, ze dne 30. června 1992, s. 22275), ve znění změn královských výnosů č. 737/95 ze dne 5. května 1995 (*BOE* č. 133, ze dne 5. června 1995, s. 16547) a č. 1710/1997 ze dne 14. listopadu 1997 (*BOE* č. 274, ze dne 15. listopadu 1997, s. 33549):

„Jsou-li zúčastněné osoby v rámci stanoveném v článku 2 rodinnými příslušníky osob uvedených v předchozích bodech, musí předložit doklady vydané příslušnými orgány, které prokazují:

a) jejich příbuzenský vztah;

b) skutečnost, že žijí na náklady státního příslušníka nebo jsou závislí na státním příslušníkovi [členského státu], s nímž je pojí příbuzenský vztah, v případě, že je tato podmínka vyžadována;

c) v případě rodinných příslušníků usazených osob, uvedených v odst. 1 písm. e), f) a g), prostředky a zdravotní pojištění tam uvedené v rozsahu dostačujícím pro oprávněnou osobu a její rodinné příslušníky v souladu s pravidly tam stanovenými;

d) v případě rodinných příslušníků, kteří nemají státní příslušnost žádného členského státu Evropských společenství, musí být předloženo kromě výše uvedených dokladů také pobytové vízum v cestovním pasu, jehož předložení lze ve výjimečných případech prominout."

11 Podle článků 23 a 28 královského výnosu č. 155/1996 ze dne 2. února 1996, kterým se schvaluje prováděcí nařízení základního zákona 7/1985 (Real Decreto 155/1996, de 2 de febrero 1996, por el que se aprueba el reglamento de ejecución de la Ley Orgánica 7/1985, BOE č. 47, ze dne 23. února 1996, s. 6949):

„Článek 23: Pobytová víza. Druhy

[...]

2. Pobytové vízum za účelem sloučení rodiny lze cizinci vydat v některém z případů uvedených v článku 54 tohoto výnosu na základě žádosti o sloučení rodiny s rodinným příslušníkem s bydlištěm ve Španělsku, pokud příslušné správní orgány

vydají příznivou zprávu. Tato zpráva je podle čl. 28 odst. 1 tohoto výnosu závazná, pokud jde o podmínky, které musí žadatel splnit.

[...]

6. Pobytová víza bez výdělečné činnosti lze vydat cizincům v důchodu, kteří pobírají starobní důchod nebo rentu, nebo cizincům v aktivním pracovním věku, kteří nebudou ve Španělsku vykonávat činnost vyžadující pracovní povolení nebo vykonávají činnost vyňatou z povinnosti získat uvedené povolení.

[...]

Článek 28: Doklady vyžadované pro pobytové vízum

1. V případě žádosti o pobytové vízum za účelem sloučení rodiny musí žadatel s bydlištěm ve Španělsku před podáním žádosti požádat správní orgán provincie, v níž má bydliště, o zprávu potvrzující, že splnil podmínky stanovené v čl. 56 odst. 5 a 7 tohoto výnosu a že je držitelem již prodlouženého povolení k pobytu. Rodinný příslušník spadající do jedné z kategorií stanovených v čl. 54 odst. 2 tohoto výnosu musí spolu s žádostí o udělení pobytového víza předložit kopii žádosti o zprávu, zaregistrované uvedeným správním orgánem, jakož i doklady potvrzující příbuzenský vztah a případně stav právní a ekonomické závislosti.

[...]

6. V případě žádosti o pobytové vízum bez výdělečné činnosti musí cizí státní příslušník předložit doklady potvrzující, že disponuje prostředky na uspokojení základních životních potřeb nebo že pravidelně pobírá prostředky dostačující a přiměřené pro něj a jeho rodinné příslušníky na něm závislé. Prostředky na obživu nebo pravidelně pobírané prostředky musejí být dostatečné k pokrytí nákladů na bydlení, obživu a zdravotní péči žadatele a jeho rodinných příslušníků na něm závislých."

Skutkové okolnosti a postup před zahájením soudního řízení

12 Toto řízení pro nesplnění povinnosti má původ ve dvou stížnostech předložených Komisi občany Společenství vykonávajícími právo volného pohybu, které jim zaručuje Smlouva o ES, a jejichž manželkám bylo odmítnuto udělení povolení k pobytu na území Španělska z důvodu, že byly povinny předem požádat o pobytové vízum španělský konzulát v místě jejich posledního bydliště. Skutkové okolnosti uvedené ve stížnostech nastaly, co se týče případu paní Weber, v roce 1998 a, co se týče paní Rotte Ventura, v roce 1999.

13 Komise v tomto ohledu zaslala dne 26. dubna 1999 dopis španělským orgánům, které dne 5. července 1999 na něj odpověděly s tím, že potvrdily, že pobytové vízum bylo nezbytné pro pozdější řízení o vydání povolení k pobytu.

14 V souladu s řízením stanoveným v prvním pododstavci článku 226 ES Komise poté, co Španělskému království umožnila předložit jeho vyjádření, zaslala tomuto členskému státu dopisem ze dne 3. dubna 2002 odůvodněné stanovisko, v němž tento členský stát vyzvala k přijetí opatření nezbytných k tomu, aby splnil své povinnosti vyplývající ze směrnic 68/360, 73/148, 90/365 a 64/221 ve lhůtě dvou měsíců od jeho oznámení. Vzhledem k neuspokojivé odpovědi španělských orgánů se Komise rozhodla podat tuto žalobu.

K žalobě

K prvnímu žalobnímu důvodu, vycházejícímu z neslučitelnosti španělské právní úpravy se směrnicemi 68/360, 73/148 a 90/365, pokud jde o podmínky vydávání povolení k pobytu na území Španělska státním příslušníkům třetích zemí, kteří jsou rodinnými příslušníky občanů Společenství vykonávajících své právo volného pohybu

Argumenty účastníků řízení

15 Komise v prvním žalobním důvodu Španělskému království vytýká, že porušilo ustanovení směrnic 68/360, 73/148 a 90/365 tím, že státním příslušníkům třetích zemí, kteří jsou rodinnými příslušníky občana Společenství, ukládá povinnost získat pobytové vízum za účelem vydání povolení k pobytu.

16 Komise připomíná, že Smlouva a sekundární právo Společenství zaručují občanům Společenství právo volného pohybu, a uplatňuje, že někteří rodinní příslušníci těchto občanů mají nezávisle na svém státním občanství rovněž práva vyplývající z práva Společenství.

17 Povinnost pro uvedené rodinné příslušníky získat pobytové vízum za účelem vydání povolení k pobytu představuje nejen omezení jejich práv odvozených z právních předpisů Společenství, ale rovněž nepřímé omezení práva volného pohybu samotných občanů Společenství.

18 Komise připouští, že členské státy mohou od státních příslušníků třetích zemí vyžadovat vstupní víza, musí však získání tohoto víza umožnit, jedná-li se o rodinné příslušníky občanů Společenství; vydání víza nesmí vést k tomu, aby tyto osoby byly před vstupem na území členského státu podrobeny imigračnímu řízení.

19 Podle Komise je jedinou předchozí podmínkou, kterou mohou členské státy v oblasti práva vstupu na jejich území od osob oprávněných z práva Společenství vyžadovat, předložení dokladů uvedených v článku 3 směrnic 68/360 a 73/148. Komise upřesňuje, že vstupní vízum, které mohou tyto státy vyžadovat při vstupu na svá území, je pojem, který musí být vykládán výlučně jako krátkodobé vízum s platností 3 měsíců.

20 V důsledku toho jsou státní příslušníci třetích zemí, kteří jsou rodinnými příslušníky občanů Společenství v souladu s článkem 2 směrnice 90/365 a článkem 6 směrnice 73/148 povinni prokázat, že splňují podmínky stanovené právní úpravou Společenství, až v okamžiku vydání povolení k pobytu.

21 Z toho vyplývá, že zavedení systému, který státní příslušníky třetích zemí zavazuje k tomu, aby se za účelem získání povolení k pobytu, jehož vydání je odůvodněno hlavně na základě důkazu o rodinném vztahu k občanu Společenství, podrobili imigračnímu řízení, je podle Komise v rozporu s právní úpravou, jakož i judikaturou Společenství (rozsudek ze dne 25. července 2002, MRAX, C-459/99, Recueil, s. I-6591).

22 Španělská vláda tvrdí, že v souladu s čl. 3 odst. 2 směrnic 68/360 a 73/148 mohou členské státy v případě, že se občan Společenství pohybuje uvnitř Společenství

a využívá práv, která mu jsou zaručena Smlouvou a směrnicemi, vyžadovat od jeho rodinných příslušníků, kteří nemají státní příslušnost žádného z těchto států, vstupní vízum nebo jakýkoliv jiný rovnocenný doklad.

23 Podle této vlády mohou členské státy v souladu s čl. 4 odst. 3 směrnice 68/360 a odst. 6 písm. a) směrnice 73/148 vyžadovat předložení dokladu, na základě něhož vstoupili na jejich území.

24 Se zdůrazněním rozdílu mezi vstupními vízy a pobytovými vízy Španělská vláda uplatňuje, že nařízení č. 539/2001 se týká pouze krátkodobých víz. Členské státy tak mají pravomoc ohledně úpravy týkající se dlouhodobých víz a pobytových víz.

25 Španělská vláda nakonec uvádí, že na úrovni Společenství neexistuje, co se týče vydávání pobytových víz pro státní příslušníky třetích zemí, žádná harmonizace. Vzhledem k tomu, že Rada nepřijala opatření týkající se imigrační politiky pro oblasti podléhající prvnímu pododstavci čl. 63 bodu 3 písm. a) a b) ES, pravomoci v této oblasti zůstaly zachovány členským státům.

Závěry Soudního dvora

26 Úvodem je třeba připomenout, že zákonodárce Společenství uznal za účelem odstranění překážek výkonu základních svobod zaručených Smlouvou důležitost zajištění ochrany rodinného života státních příslušníků členských států (rozsudek ze dne 11. července 2002, Carpenter, C-60/00, Recueil, s. I-6279, bod 38, a výše uvedený rozsudek MRAX, bod 53).

27 Z tohoto hlediska rozšiřují články 1 směrnic 68/360, 73/148 a 90/365 použití práva Společenství v oblasti vstupu a pobytu na území členských států na manžele a manželky státních příslušníků uvedených států spadající pod tato ustanovení bez ohledu na jejich státní příslušnost.

28 V tomto ohledu vyplývá právo vstupu na území členského státu poskytované státním příslušníkům třetích zemí, kteří jsou manželi nebo manželkami státních příslušníků členského státu, z pouhého rodinného vztahu. Vydání povolení k pobytu státnímu příslušníkovi třetí země, který je manželem nebo manželkou státního příslušníka členského státu, tak musí být považováno nikoliv za úkon zakládající práva, ale za úkon ze strany členského státu určený ke konstatování osobního stavu státního příslušníka s ohledem na předpisy práva Společenství (viz uvedený rozsudek MRAX, bod 74).

29 Pokud jde o postup získání povolení k pobytu, je nutné připomenout, že podmínky, které členský stát může pro vydání tohoto povolení vyžadovat, jsou stanoveny v čl. 4 odst. 3 písm. c), d) a e) směrnice 68/360, v článku 6 směrnice 73/148, jakož i v článku 2 směrnice 90/365.

30 Uvedené podmínky jsou taxativní povahy (viz v tomto smyslu rozsudek ze dne 8. dubna 1976, Royer, 48/75, Recueil, s. 497, bod 37; rozsudek ze dne 5. února 1991, Roux, C-363/89, Recueil, s. I-273, body 14 a 15, jakož i ze dne 5. března 1991, Giagounidis, C-376/89, Recueil, s. I-1069, bod 21).

31 Je namístě zdůraznit, že v souladu s čl. 3 odst. 1 směrnice 68/360 a 73/148 členské státy přijímají na své území státní příslušníky z těchto států a jejich rodinné příslušníky, kteří jsou zahrnuti uvedenými směrnice, na základě pouhého předložení platného průkazu totožnosti nebo cestovního pasu.

32 Nicméně podle čl. 3 odst. 2 těchto směrnic mohou členské státy, pokud se státní příslušník členského státu pohybuje za účelem výkonu práv, která jsou mu zaručena Smlouvou a uvedenými směrnicemi, uvnitř Společenství, od jeho rodinných příslušníků, kteří nemají státní příslušnost jednoho z těchto států, vyžadovat vstupní vízum nebo rovnocenný doklad. Seznam třetích zemí, jejichž státní příslušníci musí mít při překračování vnějších hranic vízum, je stanoven nařízením Rady (ES) č. 2317/95 ze dne 25. září 1995, kterým se stanoví seznam třetích zemí, jejichž státní příslušníci musí mít při překračování vnějších hranic vízum (Úř. věst. L 234, s. 1), které bylo nahrazeno nařízením Rady (ES) č. 574/1999 ze dne 12. března 1999 (Úř. věst. L 72, s. 2; Zvl. vyd. 19/01, s. 121), které bylo nahrazeno nařízením č. 539/2001 (výše uvedený rozsudek MRAX, bod 56).

33 Uvedené státy musí však rodinným příslušníkům, kteří nemají státní příslušnost jednoho z členských států, umožnit, aby potřebná víza získali. Soudní dvůr v tomto ohledu již rozhodl, že nemá-li být popřena plná účinnost ustanovení směrnic 68/360 a 73/148, musí být vízum vydáno v co nejkratších lhůtách a v mezích možností v místech vstupu na vnitrostátní území (výše uvedený rozsudek MRAX, bod 60).

34 Článek 2 nařízení č. 539/2001 definuje vízum jako oprávnění udělené členským státem, vyžadované za účelem vstupu za účelem pobytu a pro období, jehož celková doba nepřesáhne tři měsíce.

35 Podle španělské právní úpravy týkající se podmínek získání povolení k pobytu musí rodinní příslušníci občanů Společenství, kteří nemají státní příslušnost jednoho z členských států, předložit kromě jiného pobytové vízum za účelem sloučení rodiny vyznačené ve svém cestovním pase.

36 Uvedení rodinní příslušníci jsou tak povinni splnit formality týkající se pobytu před vstupem na španělské území, nemá-li být vydání povolení k pobytu odmítnuto.

37 Mimoto mezi podmínkami, kterými se řídí vydávání povolení k pobytu rodinným příslušníkům občanů Společenství, stanovenými směrnicemi 68/360, 73/148 a 90/365, není druh víza, jenž je vyžadován španělskými právními předpisy, uveden (viz v tomto smyslu výše uvedený rozsudek MRAX, bod 56).

38 V důsledku toho požadavek pobytového víza nezbytného pro získání povolení k pobytu, který stanoví španělská právní úprava, a v důsledku toho odmítnutí vydání tohoto povolení státním příslušníkům třetích zemí, kteří jsou rodinnými příslušníky občanů Společenství z důvodu, že byli povinni předem požádat o pobytové vízum španělský konzulát v místě svého posledního bydliště, představuje tedy opatření, které je v rozporu s ustanoveními směrnice 68/360, 73/148 a 90/365.

39 Z výše uvedeného vyplývá, že první žalobní důvod vznesený Komisí je opodstatněný.

K druhému žalobnímu důvodu, vycházejícímu z porušení směrnice 64/221

Argumenty účastníků řízení

40 Druhým žalobním důvodem Komise uplatňuje, že v souladu s obecnou systematikou režimu vydávání povolení k pobytu uplatňovaného ve Společenství a zejména

s ohledem na článek 5 směrnice 64/221 musí členský stát přijmout rozhodnutí o povolení k pobytu co nejdříve a nejpozději do šesti měsíců po podání žádosti.

41 Komise sice uznává soulad španělských právních předpisů se směrnicí 64/221, pokud jde o lhůty stanovené pro vydání povolení k pobytu, Španělskému království však vytýká, že nedodrželo lhůtu stanovenou v článku 5 uvedené směrnice ve zvláštním případě paní Rotte Ventura, která povolení k pobytu obdržela až po řízení, které trvalo deset měsíců.

42 Španělské orgány mají za to, že Komise nemůže Španělskému království na základě ojedinělého případu vytýkat, že obecně nedodrželo právní úpravu Společenství, zvláště když během čekání na vydání povolení k pobytu mohla zúčastněná osoba pobývat na území tohoto členského státu.

Závěry Soudního dvora

43 Úvodem je třeba připomenout, že ze směrnice vyplývající povinnost členských států dosáhnout výsledku stanoveného směrnicí, jakož i jejich povinnost na základě článku 10 ES přijmout veškerá obecná a zvláštní opatření, která jsou způsobilá zajistit výkon této povinnosti, platí pro všechny orgány členských států (rozsudek ze dne 8. října 1987, Kolpinghuis Nijmegen, 80/86, Recueil, s. 3969, bod 12).

44 Soudní dvůr již rozhodl, že Komise se může domáhat, aby konstatoval nesplnění povinnosti, které v určitém případě spočívá v nedosažení výsledku, který je směrnicí sledován (rozsudek ze dne 10. dubna 2003, Komise v. Německo, C-20/01 a C-28/01, Recueil, s. I-3609, bod 30).

45 Je třeba zdůraznit, že podle čl. 5 odst. 1 směrnice 64/221 musí členský stát přijmout rozhodnutí o vydání povolení k pobytu co nejdříve a nejpozději šest měsíců po podání žádosti.

46 V projednávaném případě však platí, že paní Rotte Ventura, státní příslušnice třetí země a manželka občana Společenství, který vykonal své právo volného pohybu, získala povolení k pobytu v rozporu s požadavky uvedené směrnice až po řízení, které trvalo deset měsíců.

47 V tomto ohledu není podstatné, že žalobkyně mohla dočasně na vnitrostátním území pobývat v očekávání rozhodnutí ohledně vydání, či nevydání povolení k pobytu. Jak to totiž uvedla generální advokátka v bodě 63 svého stanoviska, je otázka, zda překročení lhůty představuje překážku usazení nebo výkonu činnosti, bezvýznamná.

48 V důsledku toho je druhý žalobní důvod Komise opodstatněný.

49 S ohledem na všechny výše uvedené úvahy je třeba konstatovat, že:

Španělské království

— tím, že správně neprovedlo do svého vnitrostátního právního řádu směrnice 68/360, 73/148 a 90/365, a zvláště tím, že ukládá povinnost získat pobytové vízum za účelem vydání povolení k pobytu pro státní příslušníky třetích zemí,

kteří jsou rodinnými příslušníky občana Společenství vykonávajícího své právo volného pohybu, a

— tím, že v rozporu s ustanoveními směrnice 64/221 nevydává uvedené povolení k pobytu co nejdříve a nejpozději do šesti měsíců po podání žádosti,

nesplnilo povinnosti, které pro něj vyplývají z uvedených směrnic.

K nákladům řízení

50 Podle čl. 69 odst. 2 jednacího řádu bude účastníku řízení, který byl ve sporu neúspěšný, uložena náhrada nákladů řízení, pokud účastník, který byl ve sporu úspěšný, náhradu nákladů ve svém návrhu požadoval. Vzhledem k tomu, že Komise požadovala náhradu nákladů řízení ve svém návrhu a Španělské království bylo ve sporu neúspěšné, je namístě uložit mu náhradu nákladů řízení.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (druhý senát) rozhodl takto:

1) Španělské království

— **tím, že správně neprovedlo do svého vnitrostátního právního řádu směrnici Rady 68/360/EHS ze dne 15. října 1968 o odstranění omezení**

pohybu a pobytu pracovníků členských států a jejich rodinných příslušníků uvnitř Společenství, směrnici Rady 73/148/EHS ze dne 21. května 1973 o odstranění omezení pohybu a pobytu státních příslušníků členských států uvnitř Společenství v oblasti usazování a pohybu služeb a směrnici Rady 90/365/EHS ze dne 28. června 1990 o právu pobytu zaměstnaných osob a osob samostatně výdělečně činných po skončení jejich pracovní činnosti, a zvláště tím, že ukládá povinnost získat pobytové vízum za účelem vydání povolení k pobytu státním příslušníkům třetích zemí, kteří jsou rodinnými příslušníky občana Společenství vykonávajícího své právo volného pohybu, a

— **tím, že v rozporu s ustanoveními směrnice Rady 64/221/EHS ze dne 25. února 1964 o koordinaci zvláštních opatření týkajících se pohybu a pobytu cizích státních příslušníků, která byla přijata z důvodů veřejného pořádku, veřejné bezpečnosti nebo veřejného zdraví, nevydává povolení k pobytu co nejdříve a nejpozději do šesti měsíců po podání žádosti o uvedené povolení,**

nesplnilo povinnosti, které pro něj vyplývají z uvedených směrnic.

2) **Španělskému království se ukládá náhrada nákladů řízení.**

Podpisy.